

В овощната градина през февруари

Автор(и): проф. Мария Боровинова

Дата: 22.02.2020 Брой: 2/2020

Овощните видове се нападат от редица насекоми, акари, вируси, фитоплазми, бактерии и гъби, които при благоприятни условия за развитието им могат да унищожат напълно плодовата реколта. Някои от тях причиняват и преждевременно загиване на дърветата. Производството на висококачествена плодова продукция е невъзможно без защитата на тези видове от вредители.

Грижите за опазване на овощките от болести и неприятели трябва да започнат още през февруари. През този месец голяма част от овощните видове са във фенофаза на принудителен покой поради неблагоприятните температури. Затопляннята през този месец могат да доведат до активизиране на жизнените процеси, както при плодните видове, така и при техните вредители. Това налага грижите за опазване на овощните дървета от болести и неприятели да започнат още в края на зимата.

През топлите февруарски дни може да се направи оран за заораване на окапалите листа, ако това не е направено през есента. Чрез тази обработка на почвата се унищожават и част от какавидите на черешовата муха, лъжегъсениците на костилкоплодовата листна оса, вишневата листна оса, черната сливава плодова оса, зимуващите форми на черешовия/вишнев/ хоботник, ябълковия златист хоботник и ябълковия цветопробивач.

Заораването на окапалите листа помага за намаляване заразата от струпясване по ябълката и крушата, цилиндроспориоза по черешата и вишната, червени листни петна по сливата и др. Посочените болести се причиняват от гъби, които презимуват в заразените окапали листа.

Чрез заораване на листата се намалява и зимуващият запас от видовете листоминиращите молци, които зимуват в окапалите листа. При заораването на листата трябва да се внимава много да не се нарани кореновата система, което води до инфекции с бактериен рак или причинители на кореново гниене. Дълбочината на оранта да се определя от възрастта на насаждението и типа на подложката.

През този период се провежда резитбата за формиране на овощните дървета и едновременно с нея се отстраняват заразените клонки от брашнеста мана по ябълката, струпясване по крушата, черно гниене по овощните, цитоспороза, оловен/сребърен/ лист по овощните, сачмянка по костилковите. Заразените клонки от огнен пригор по семковите и бактериен рак/*Pseudomonas syringae*/ по костилковите също се изрязват, ако не са отстранени през вегетацията, когато е най-подходящият момент. Повредените клони от беловинояди, дървесинояди, дървесница, ябълкова стъклена, ябълков клонков молец също се изрязват.

След санитарната резитба раните се замазват с бял латекс, към който се добавя шампион или фунгуран. Всички отрязани клони и клонки се изнасят от градината и се изгарят, за да не са източник на зараза.

Една от агротехническите мерки за ограничаване развитието на струпясването по ябълката е влагозапасяващата поливка в края на зимата, чрез която отделянето/изгърмяването/ на зимуващите спори на струпясването може да се ускори и да стане за по-кратък период. Тази поливка трябва да се направи преди разпукване на пъпките.

През топлите дни на февруари и първата половина на март се пръскат овощните видове за ограничаване на зимуващия запас от: яйца на червен овощен акар, кафяв ябълков акар, зелена ябълкова листна въшка, червеногалова листна въшка, ябълково-живовлекава листна въшка, крушова листна въшка, реомюрова крушова листна въшка, черна черешова листна въшка, прашеста прасковено-тръстикова листна въшка, оранжерийна прасковена листна въшка, листозавиваща листна въшка, голяма прасковена листна въшка, малка и голяма сливова въшка, малка зимна педомерка, голяма зимна педомерка, розена листозавивачка, глогова листозавивачка, кафявопетниста листозавивачка; ларви на калифорнийска щитоносна въшка, жълта стридоподобна щитоносна въшка, лъжекалифорнийска стридоподобна щитоносна въшка, ябълкова запетаевидна щитоносна въшка. Срещу тези неприятели при ябълка, круша, череша, вишня, кайсия, праскова и слива се третира с препарати на база парафиново масло - Овипрон Топ ЕК – 2,5 – 3,5 л/дка, Овитекс ЕК – 2л/дка, Екстюйл ЕК– 375-1500 мл/дка, Инсектойл кий – 375-1500 мл/дка, Лаинкойл ЕК – 1500 м л/дка.

За едновременна борба с къдравост по прасковата, струпясване по крушата и прасковата, сачмянка и кафяво гниене по костилковите, бактериен рак (пригор) по черешата, вишната и кайсията с причинител *Pseudomonas syringae*, кривули (мехурки) при сливата към посочените препарати се добавя един от мед-съдържащите фунгици - Бордлезов разтвор-1%, Бордо микс 20ВР – 500 г/дка, Фунгуран ОН 50ВР-0,3%, Шампион ВР- 0,3%, Косайд 2000 ВР-0,3%.

При крушата трябва да се следи развитието на обикновената крушова листна бълха и по-точно напускането на зимните убежища и разселването на презимувалите възрастни по набъбващите пъпки, откъдето започват да смучат сок. При висока плътност на бълхата/1 брой на 10 торбести клонки/ се налага да се пръска срещу възрастните индивиди преди яйцеснасяне с един от

инсектицидите: Вазтак нов 100 ЕК – 0,02%, Децис 2,5 ЕК – 0,03%, Дека ЕК – 75 мл/дка, Ламдекс екстра ВГ- 80-100г/дка, Метеор(15,7г/л) СК - 0,09%, Синейс 480 СК – 30-43,7 мл/дка, Суми алфа 5ЕК – 0,02%.

При черешата и вишната през този период се стръскват дърветата, за да се определи плътността на вишневия/черешов/ хоботник - при установяване на 3-5 броя на дърво се пръска Метеор(15,7г/л) СК -0,06-0,09%.

Зимно пръскане трябва да се извършва само при доказана необходимост т.е., когато плътността на зимуващите форми на неприятелите надвишава икономическия праг на вредност. При отделните неприятели тези прагове са: червен овощен акар – 60-80 зимни яйца на 10 см клонче; листни въшки – 15-20 зимни яйца на 1 м от една до тригодишна клонка; педомерки – 2-5 яйца на 2 м от една до тригодишна клонка; ябълков молец – 0,5 до до 1 щитче на 1 м от тригодишни клонки; листозавивачки- 3-5 яйчни групички на дърво; калифорнийска щитоносна въшка – наличие; други видове щитоносни въшки-20-30 броя на 1 м клонка; крушови бълхи- 1 възрастно или 8-10 яйца на 10 торбести клонки; черна черешова листна въшка – 5-10 яйца на 10 см клонка. Това налага стопаните да търсят съвети на специалисти по растителна защита, с което могат да се избегнат ненужни разходи и да се намали вредното въздействие на използваните пестициди върху околната среда.

Количеството на необходимия разтвор за зимно пръскане се определя в зависимост от възрастта на дърветата и формираната корона. Обикновено за декар се изразходва от 80 до 150 литра работен разтвор.

Важно условие за ефекта от борбата срещу зимуващите форми на вредителите е доброто навлажняване на всички части на короната. Препаратите на база парафиново масло действат чрез образуване на финен слой, който лишава от достъп на кислород покритите вредители и така ги задушават.